

Patyčių tarp mokinių paplitimas HBSC tyrimo duomenimis: pokyčiai Lietuvoje ir tarptautinis palyginimas

- Prof. Apolinaras Zaborskis,

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

**Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ 2016
Konferencija „Patyčių prognozės Lietuvai
2020–2030“**

Vilnius, 2016 m. kovo 15 d.

HBSC -

Tarptautinė mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos ir sveikatos studija (Health Behaviour in School-aged Children).

Tyrimus koordinuoja Pasaulinės sveikatos organizacijos Europos biuras.

Studija pradėta 1984 metais.

Lietuva į HBSC studiją įsijungė 1992 m.

Pastaruoju metu joje dalyvauja 44 šalys

Pranešimo tikslas

-

Įvertinti patyčių tarp mokinių paplitimą Lietuvos mokyklose, nustatyti jo pokyčius 1994-2014 m. ir šiuos duomenis palyginti su analogiškais duomenimis, surinktais kitose šalyse.

Tirtųjų kontingentas:

11, 13 ir 15 metų amžiaus (V, VII ir IX klasių)
mokiniai, reprezentuojantys šalies mokyklas:

1994 m. – 5428 mokiniai

1998 m. – 4513 mokinių

2002 m. – 5645 mokiniai

2006 m. – 5632 mokiniai

2010 m. – 5338 mokiniai

2014 m. – 5730 mokinių

Tyrimo instrumentas - anoniminė anketa

1. Ar dažnai iš tavęs tyčiojosi kiti mokiniai mokykloje per pastaruosius porą mėnesių?
2. Ar dažnai tu pats tyčiojaisi iš kitų mokinių mokykloje per pastaruosius porą mėnesių?

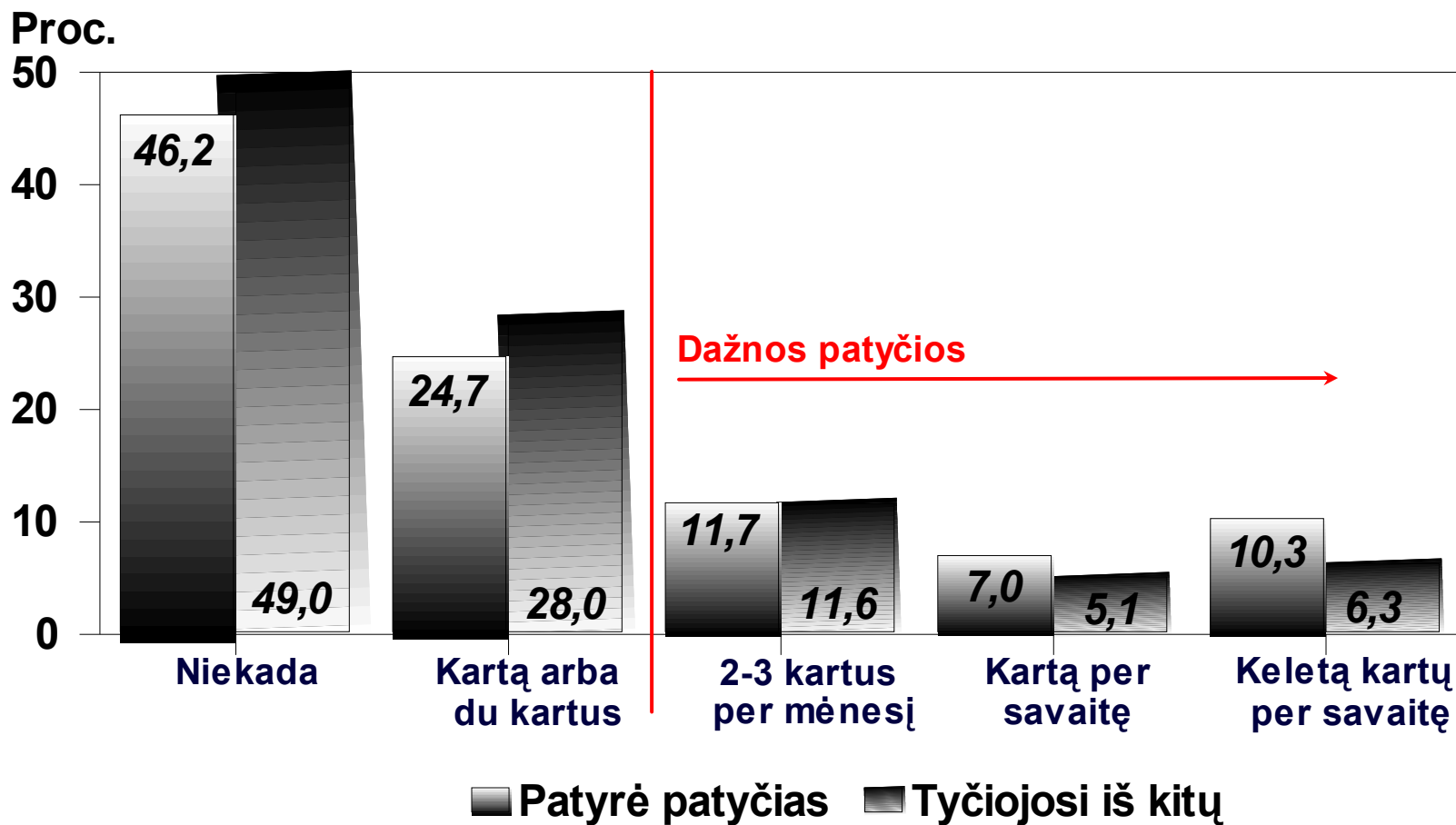
Atsakymai:

- niekada
  - iš viso kartą arba du kartus
- } **retai**
- 2-3 kartus per mėnesį
  - maždaug kartą per savaitę
  - keletą kartų per savaitę
- } **dažnai**

Rezultatai:

- ✓ **Patyčių paplitimas 2014 m.**
- ✓ **Pokyčiai 1994 – 2014 m.**
- ✓ **Tarptautinis palyginimas**
- ✓ **Patyčios virtualioje erdvėje**

Atsakymų pasiskirstymas

Patyčių dalyvių grupės:

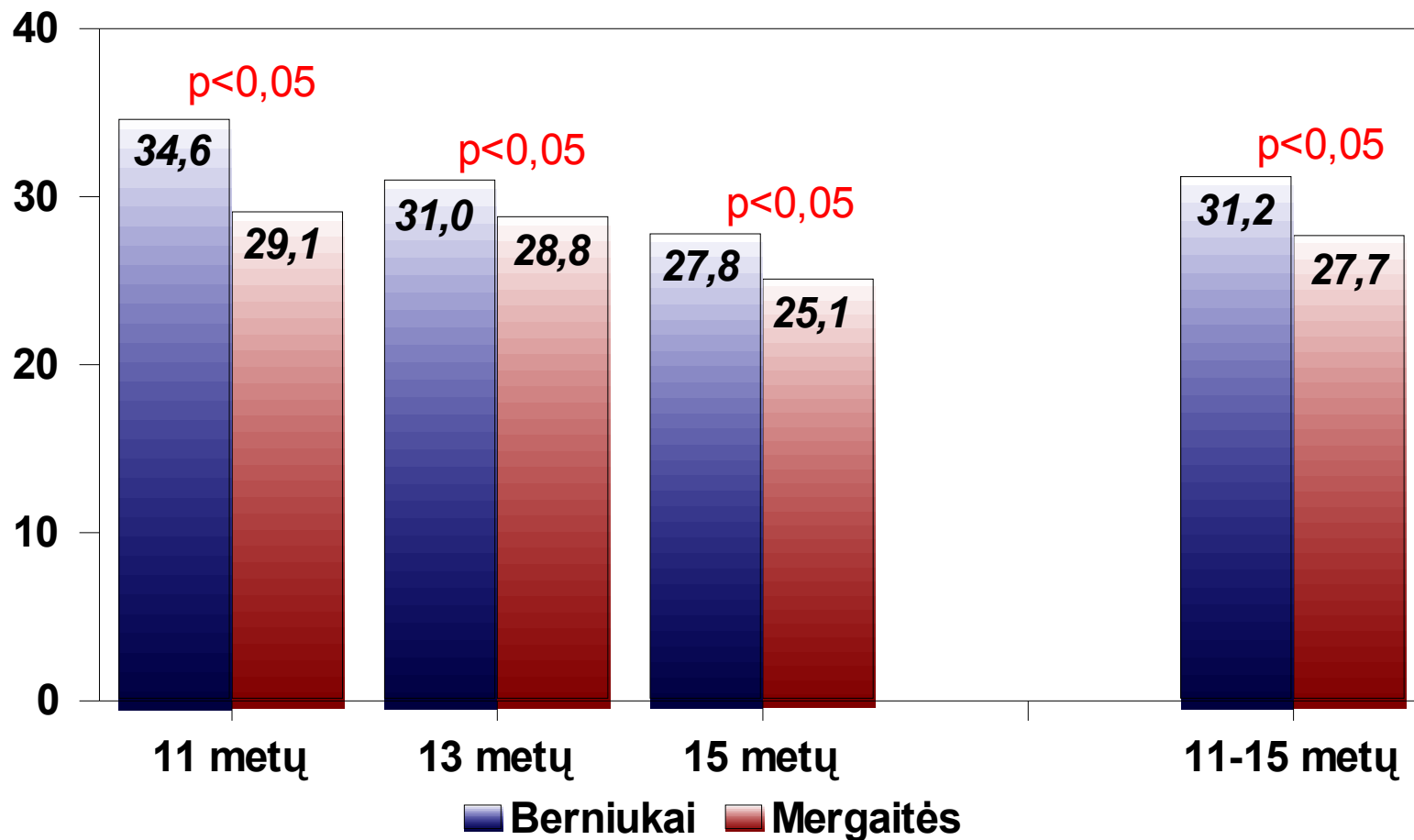
Nedalyvauja patyčiose N=1739 (29,8 proc.)	Ribotai dalyvauja patyčiose N=1713 (29,4 proc.)	Vien tik patiria patyčias N=1046 (17,8 proc.)
Vien tik tyčiojosi iš kitų mokinių N=686 (11,8 proc.)	Dažnai dalyvauja patyčiose abiejų patyčių forma N=650 (11,2 proc.)	

$\rho = 0,306$ ($p < 0,01$)

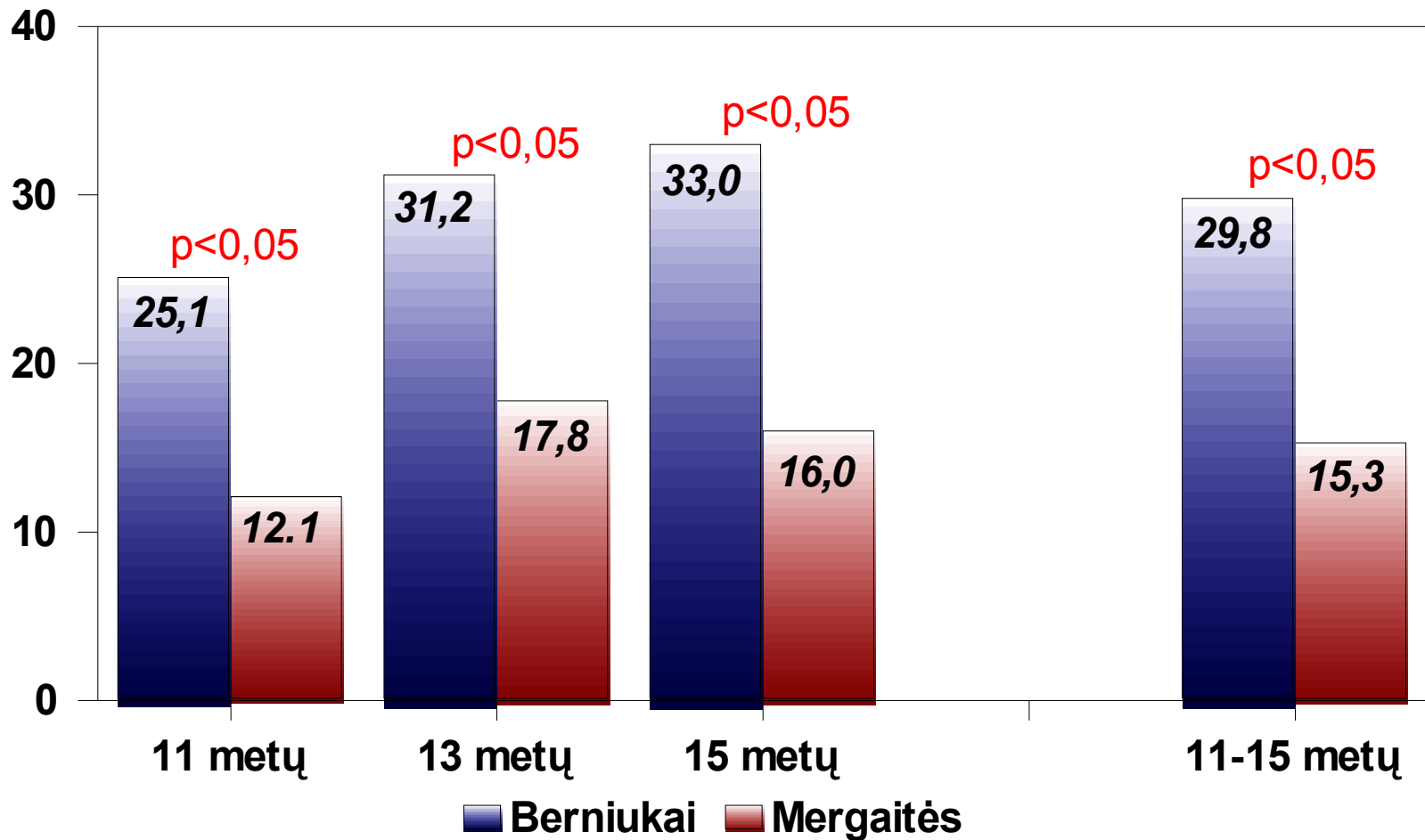
Patyrę patyčias mokiniai, 2014 m.

Proc.

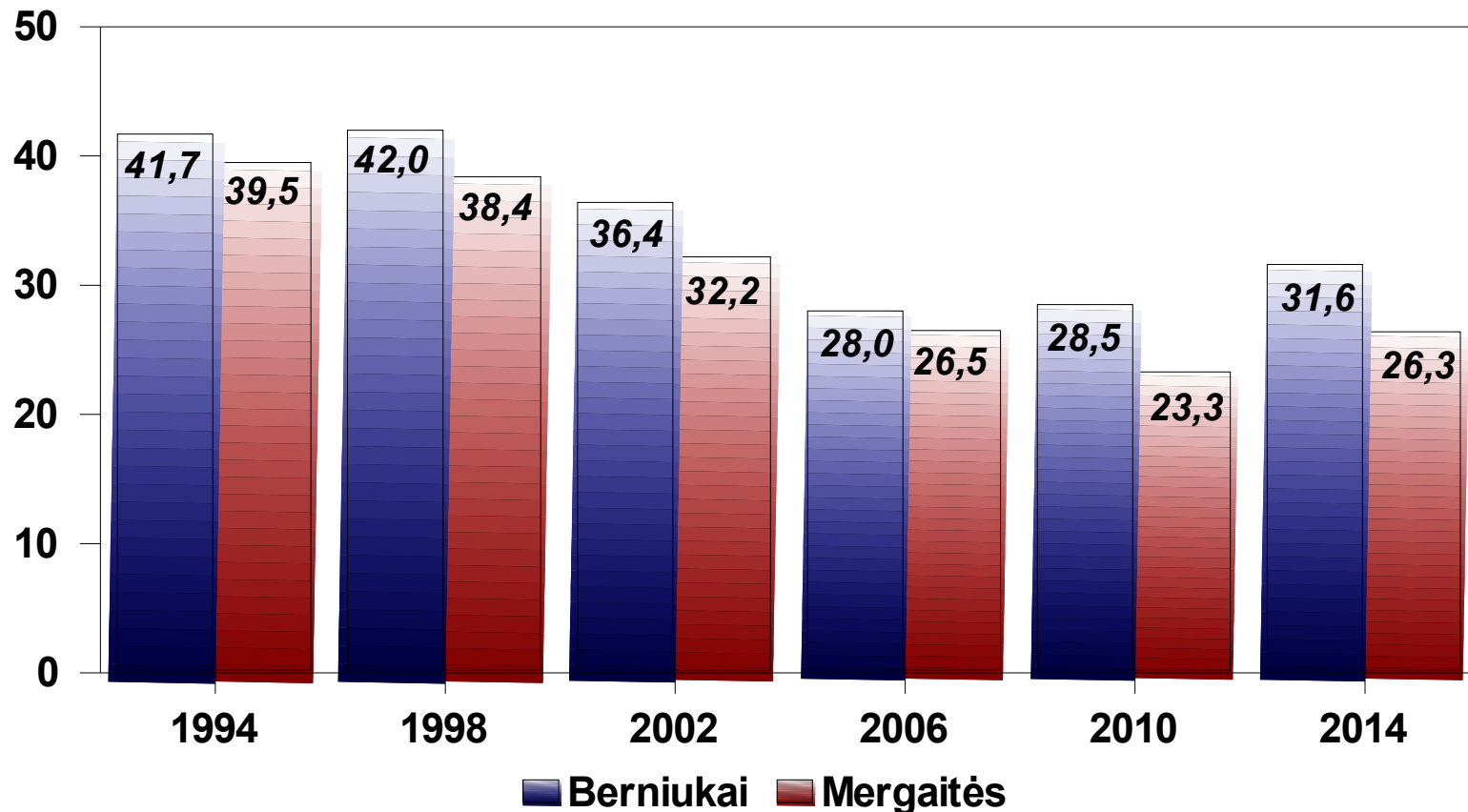
Tyčiojosi iš kitų mokiniai, 2014 m.

Proc.

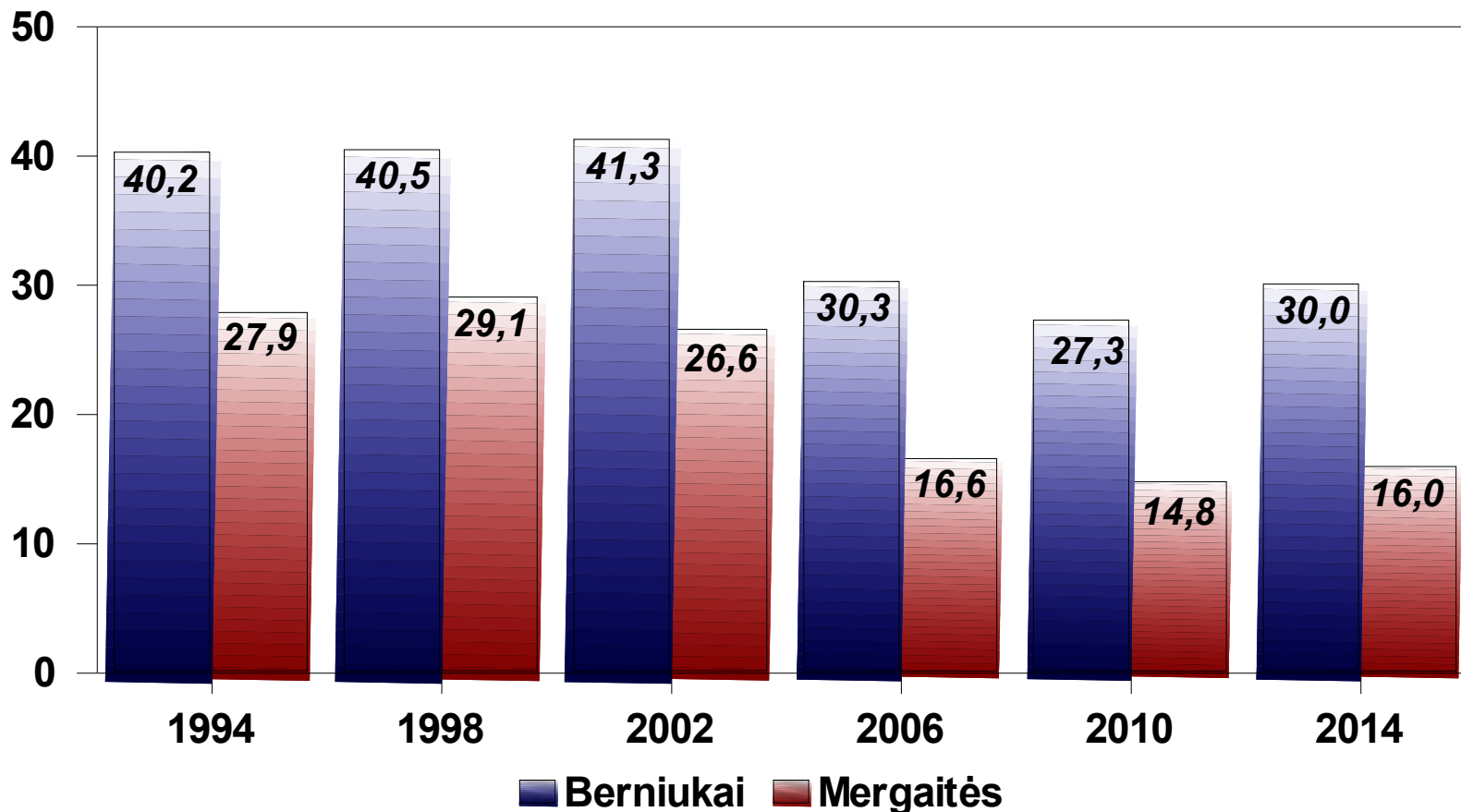
Mokiniai, dažnai patyrę kitų mokinių patyčias, 1994-2014 m.

Proc.

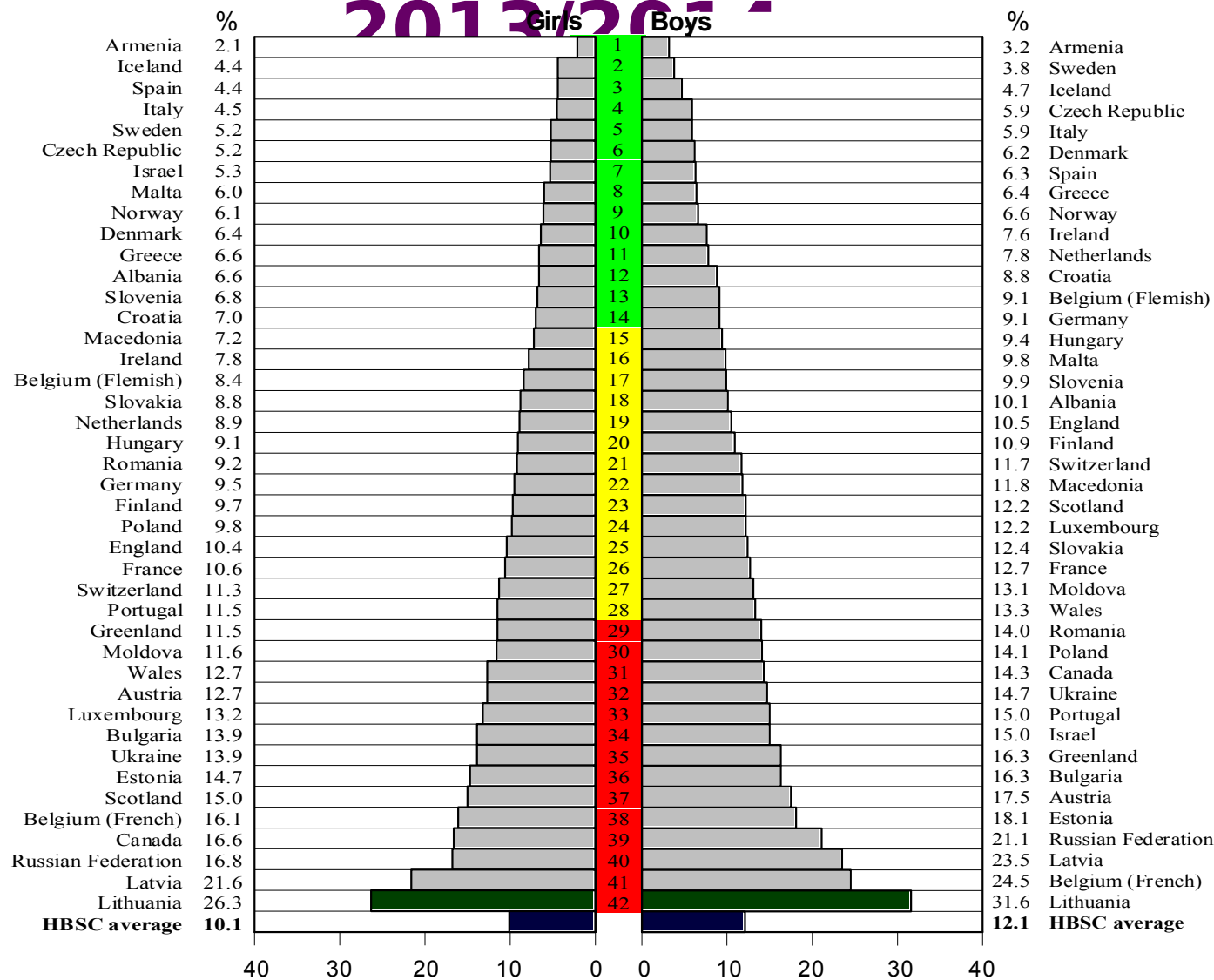

Mokiniai, kurie dažnai patys tyčiojosi iš kitų mokinių, 1994-2014 m.

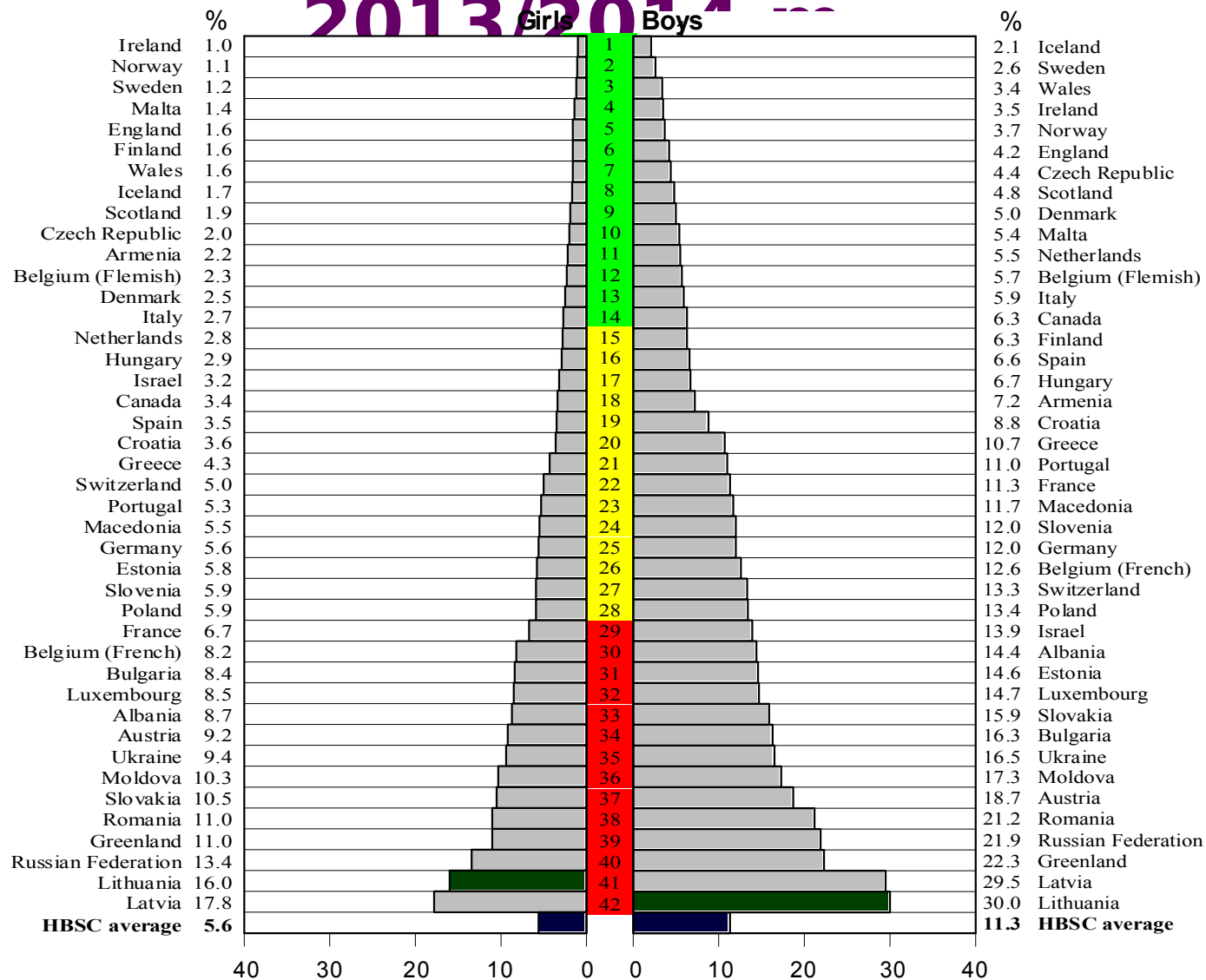
Proc.

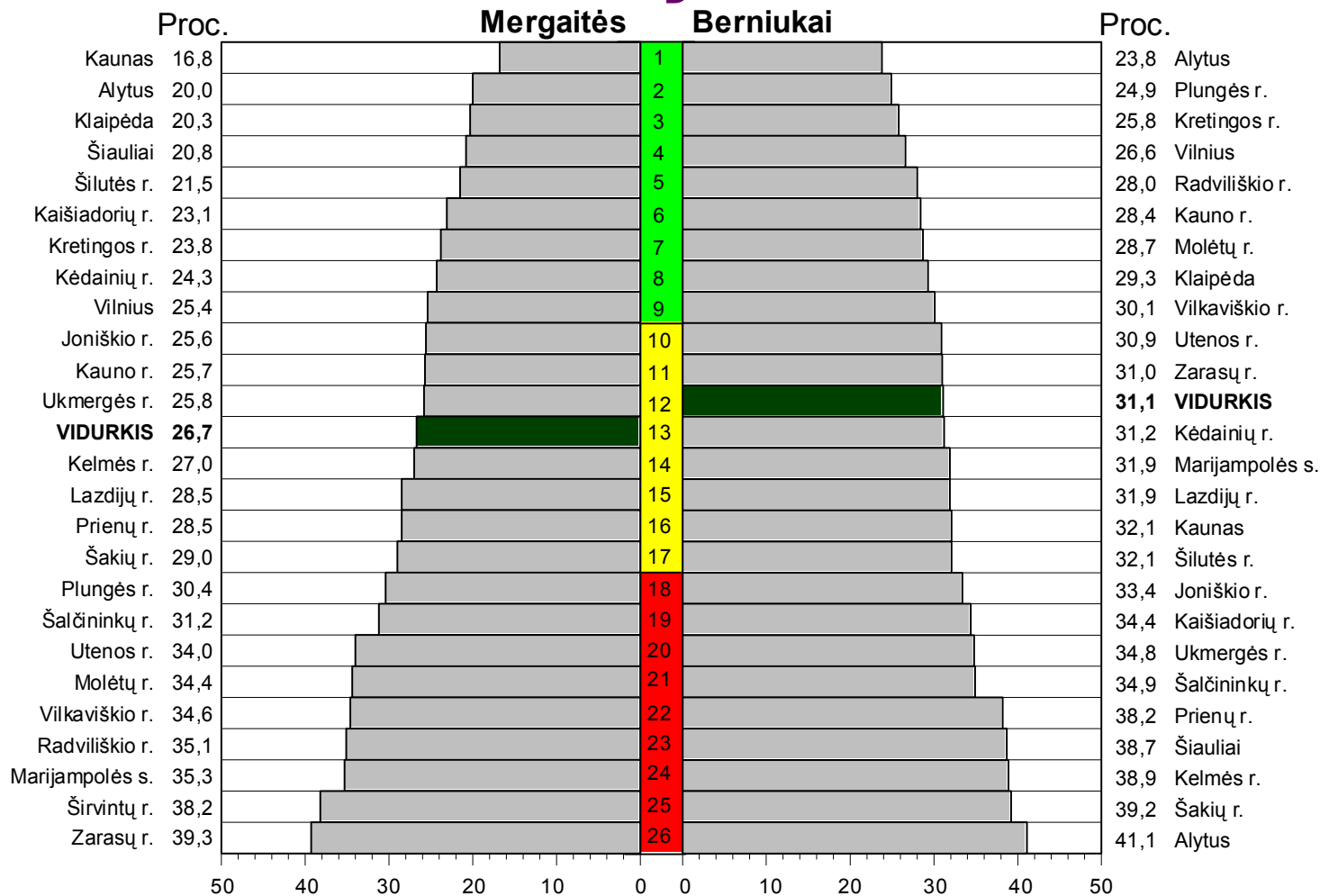
Mokiniai, kurie dažnai patyrė kitų mokinių patyčias mokykloje, 2013/2014

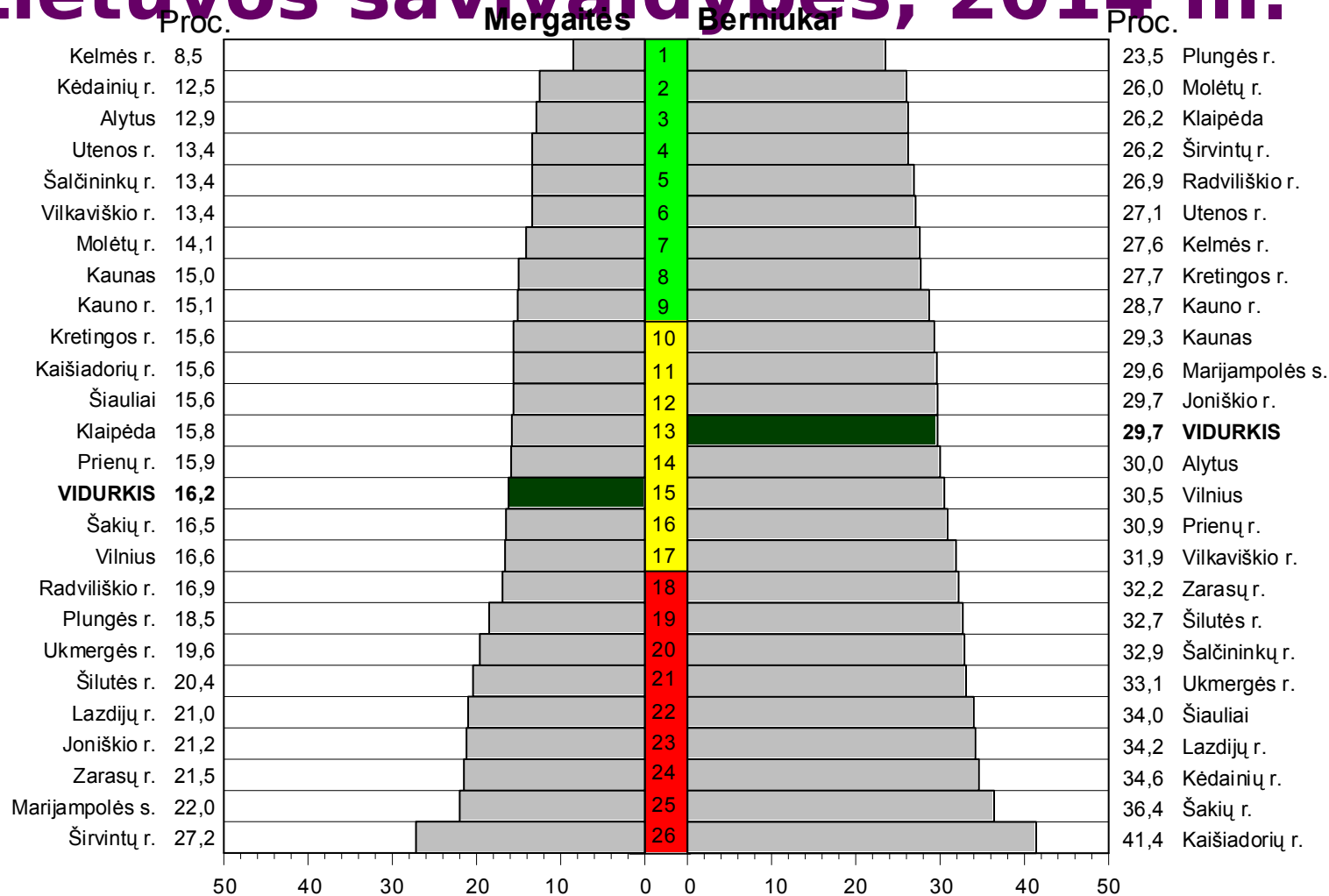
Mokiniai, kurie patys dažnai tyčiojosi iš kitų mokinių, 2013/2014 m.

Mokiniai, kurie dažnai patyrė patyčias mokykloje, pagal Lietuvos savivaldybes, 2014 m.

Mokiniai, kurie patys dažnai tyčiojosi iš kitų mokinių, pagal Lietuvos savivaldybes, 2014 m.

Patyčios virtualioje erdvėje

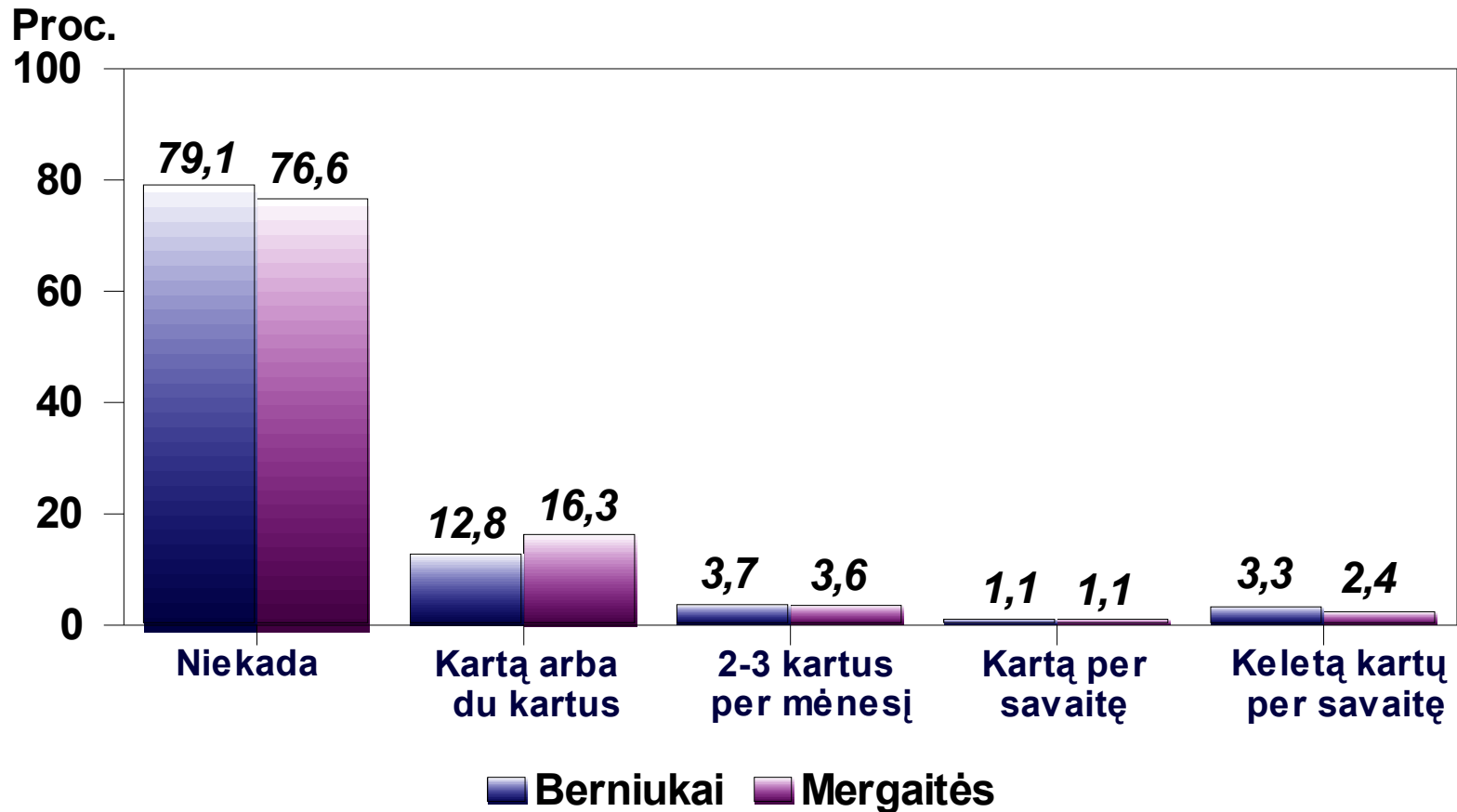
Ar dažnai iš Tavęs buvo tyčiojamosi šiais būdais:

1. Kas nors Tau siuntė piktas žinutes telefonu arba kompiuteriu, šaipėsi Internetė?
2. Be Tavo sutikimo išplatino Internetė netinkamas Tavo nuotraukas, filmukus?

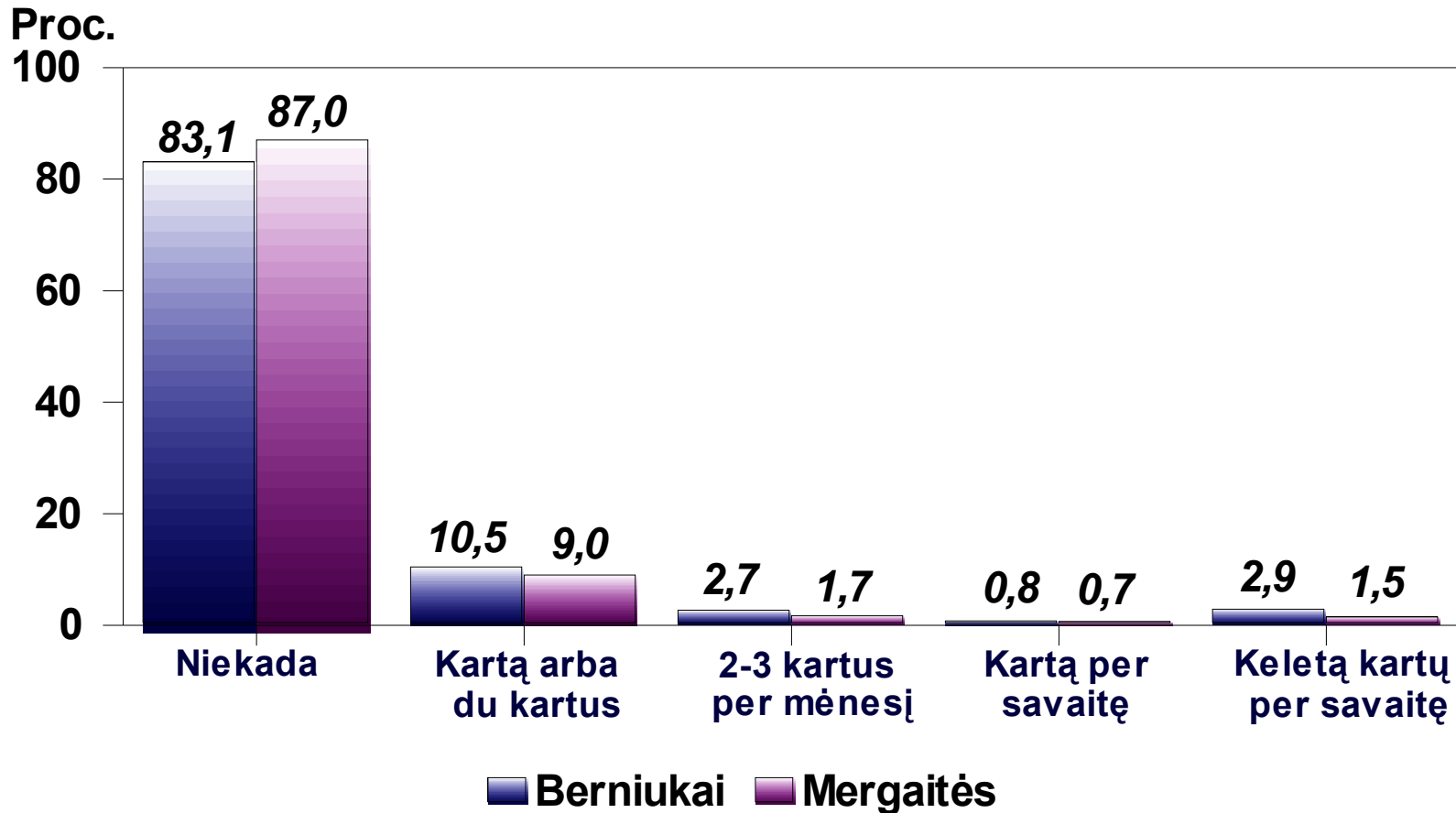
Atsakymai:

- niekada
- iš viso kartą arba du kartus
- 2-3 kartus per mėnesį
- maždaug kartą per savaitę
- keletą kartų per savaitę

Patyčios virtualioje erdvėje tekstinėmis žinutėmis, 2014 m.

Patyčios virtualioje erdvėje vaizdine forma, 2014 m.

Išvados:

- ✓ Su patyčiomis mokykloje nesusiduria tik vos kas trečias (29,8 proc.) mokinys.
- ✓ Patyčių iniciatoriais ir aukomis dažniau tampa berniukai nei mergaitės. Dažniausiai tyčiojamasi iš 11-13 metų mokinių, o tyčiojasi iš kitų – 15-mečiai
- ✓ Abiejų patyčių apraiškų dažnis Lietuvos mokyklose nuo 1994 m. iki 2014 m. reikšmingai sumažėjo ir pastaruoju dešimtmečiu mažai kinta
- ✓ Lyginant su kitomis šalimis patyčių dažnis Lietuvos mokyklose kol kas lieka didžiausias
- ✓ Pastaruoju metu mokiniai pradeda skųstis ir patyčiomis virtualioje erdvėje

Ačiū!